

Huvudman

Huddinge kommun
magdalena.eiger@huddinge.se

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola vid Annerstaskolan i Huddinge kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen inledde en riktad tillsyn av förskoleklass och grundskola vid Annerstaskolan 2017 på grund av signaler om missförhållanden som bland annat avsåg skolans arbete för att skapa trygghet och studiero för eleverna samt skolans arbete mot kränkande behandling i ärende 2017:1742. Skolinspektionen har därefter fattat flera beslut som har följts upp genom skolbesök och skriftliga redovisningar från huvudmannen. I beslut den 20 december 2017 och den 19 september 2018 förelades Huddinge kommun bland annat att vidta åtgärder avseende tryggheten, studieron och arbetet mot kränkande behandling. I beslutet den 19 september 2018 förelades Huddinge kommun att, vid vite, vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna. I beslut den 25 maj 2020 förelade Skolinspektionen Huddinge kommun att, vid vite, avhjälpa kvarstående brister avseende trygghet och studiero. I beslut den 30 juni 2021 konstaterade Skolinspektionen att huvudmannens åtgärder för att avhjälpa tidigare påtalade brister avseende skolans arbete med trygghet och studiero inte fullt ut kunde bedömas eftersom Skolinspektionen inte kunde genomföra skolbesök på grund av Covid-19-pandemin. I beslutet den 30 juni 2021 meddelade Skolinspektionen att en ny tillsyn med fokus på skolans arbete med trygghet och studiero skulle genomföras vid en senare tidpunkt. Skolinspektionen inledde under hösten 2021 en ny riktad tillsyn i ärende 2021:5415 för att bland annat inspektera skolans arbete för att skapa trygghet och studiero samt skolans arbete mot kränkande behandling.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Annerstaskolan följer gällande bestämmelser om ordningsregler på skol- och gruppnivå, disciplinära och andra särskilda åtgärder, plan mot kränkande behandling, skyldigheten att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling samt anmälan till socialnämnden vid misstanke om att barn far illa.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 17 och 18 maj 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. skolans skriftliga ordningsregler, skolans plan mot kränkande behandling, några av skolans utredningar om elever som vid upprepade tillfällen stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldiga till allvarliga incidenter samt två beslut om disciplinära åtgärder som rektorn fattat. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Ordningsregler på skolnivå och gruppnivå

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever och lärare från samtliga årskurser framgår att skolan har gemensamma regler som har beslutats av rektorn samt att klasserna tar fram egna regler tillsammans med lärarna. Eleverna ger under intervjuerna exempel på att de har fått påverka regler på skol- och klassnivå. Av intervjuer med lärare på låg- och mellanstadiet samt av intervjuer med elever från mellanstadiet och högstadiet framgår att elever får inflytande i arbetet med planen mot kränkande behandling genom att elever diskuterar resultatet av elevenkäterna och lämnar synpunkter. Rektorn uppger vid intervju att eleverna tillsammans med mentorerna identifierar de utvecklingsområden som finns. Eleverna diskuterar och analyserar resultaten på elevenkäten med mentorn och föreslår sedan åtgärder och aktiviteter som kan förbättra tryggheten. Elevernas förslag förs in i ett dokument som kallas klassens kvalitetsrapport och som alla på skolan sedan får del av, exempelvis ledningsgruppen, trygghetsteamet och likabehandlingsgruppen. Därefter beslutas det vilka åtgärder och insatser som ska vidtas. Rektorn uppger att elevernas åsikter påverkar både skolans ordningsregler och skolans plan mot kränkande behandling. Rektorn uppger att det nu finns en samsyn mellan lärarna i arbetet med ordningsreglerna som har saknats på skolan tidigare.

Rättslig reglering

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet och ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet (5 kap. 5 § skollagen). Läraren ska till-

sammans med eleverna utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen enligt läroplanen. (Förordning om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet SKOLFS 2010:37 (Lgr 11), 2.1 Normer och värden.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Disciplinära och andra särskilda åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Utredning av orsaken till elevers beteende och beslut om åtgärder

I olika intervjuer med lärare från samtliga stadier samt med elevhälsan och med rektorn framgår att det finns elever på skolan som vid upprepade tillfällen har stört ordningen eller uppträtt olämpligt samt enstaka elever som gjort sig skyldiga till allvarigare förseelser. De uppger vid intervjuerna att orsaken till elevernas beteende utreds och att skolan sätter in insatser. Rektorn uppger i intervju att skolan under detta läsår har fokuserat på att elevernas störande eller olämpliga beteende inte ska upprepas. I utredningen ser personalen inte bara på eleven utan på vad skolan gjort eller inte har gjort för eleven i lärandemiljön. I elevhälsan tar man upp vad som gjorts för eleven och vad som fungerar eller inte fungerar. Alla elever diskuteras systematiskt enligt rektorn. Skolinspektionen har vid besök vid skolan läst dokumentation av utredningar och insatser avseende 10 elever från låg-, mellan och högstadiet. Av dokumentationen framkommer bland annat att kontakter med vårdnadshavare har förekommit i ärendena och att det i flera fall har överenskommits olika åtgärder i samråd mellan skolan, eleven och elevens vårdnadshavare. I dokumentationen förekommer bland annat exempel på att elever får arbeta med sociala mål för sitt beteende samt att skolan sätter in olika stödåtgärder. Det förekommer även exempel på att elever har uppfyllt sina sociala mål (exempelvis att sluta med fult språkbruk) och att handlingsplaner för enskilda elever har avslutats efter uppföljning då det visat sig att elevens beteende ändrats.

Användning och dokumentation av vissa disciplinära åtgärder

Skolinspektionen har tagit del av dokumentation av ett beslut om skriftlig varning som rektorn har fattat. Eleven har innan beslutet utretts av skolan på grund av att hen vid upprepade tillfällen uppträtt olämpligt och stört ordningen. Utredningen och beslutet har dokumenterats och elevens vårdnadshavare har enligt dokumentationen informerats om beslutet om varning. Skolinspektionen har även tagit del av ett beslut som rektorn fattat om avstängning av en annan elev under läsåret 2021-2022. Enligt beslutet har eleven stängts av en dag och elevens mentor har fått ansvar för att eleven får kompensation i form av lärarledd undervisning. Vidare har socialtjänsten och huvudmannen kontaktats enligt beslutet. Rektorn har även i korthet redogjort för ärendet om avstängning vid intervju.

Utifrån dokumentationen i de ovanstående ärendena och rektorns uppgifter framgår inte annat än att de formella reglerna för varning respektive avstängning av elev har följts.

Rättslig reglering

Om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse ska rektorn se till att det startas en utredning där saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas (5 kap. 9 § skollagen). Vidare ska rektorn, med utgångspunkt i vad som framkommit vid en utredning enligt 5 kap. 9 § skollagen, se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende (5 kap. 10 § skollagen).

Rektorn eller en lärare på får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande. Enligt de förutsättningar som anges i 7-23 §§ skollagen får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering vid en annan skolenhet, avstängning och omhändertagande av föremål. Sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter (5 kap. 6 § skollagen).

Efter en utredning enligt 5 kap. 9 § får rektorn besluta att tilldela eleven en skriftlig varning. En sådan varning ska innehålla information om vilka åtgärder som kan komma att vidtas om eleven inte ändrar sitt beteende. Elevens vårdnadshavare ska informeras om beslutet (5 kap. 11 § skollagen).

I grundskolan får rektorn besluta att stänga av en elev helt eller delvis om

1. det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero,
2. syftet med åtgärder enligt 5 kap. 7, 8 och 11 §§ inte uppnåtts eller det finns andra skäl med hänsyn till elevens beteende, och
3. eleven erbjuds kompensation för den undervisning som han eller hon går miste om på grund av avstängningen.

Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut om avstängning (5 kap. 14 § skollagen).

Ett beslut enligt 14 § får innebära avstängning endast under den tid som behövs för en skyndsam utredning av vilka andra åtgärder som kan behövas. En elev får inte stängas av för en längre tidsperiod än en vecka och inte heller vid fler tillfällen än två gånger per kalenderhalvår (5 kap. 15 § skollagen).

Vidare ska en åtgärd, som vidtas för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande, under vissa omständigheter dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden (5 kap. 24 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentstudier framgår att skolans plan mot kränkande behandling för läsåret 2021-2022 innehåller en översikt över de åtgärder som skolan bedömer behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen innehåller en redogörelse för åtgärder som genomförts föregående läsår samt en redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas och genomföras under det pågående läsåret.

Av intervjuer med lärare på låg- och mellanstadiet samt av intervjuer med elever från mellanstadiet och högstadiet framgår att elever får inflytande i arbetet med planen mot kränkande behandling genom att elever diskuterar resultatet av elevenkäterna och lämnar synpunkter. Rektorn uppger vid intervju att eleverna tillsammans med mentorerna identifierar de utvecklingsområden som finns. Eleverna diskuterar och analyserar resultaten på elevenkäten med mentorn och föreslår sedan åtgärder och aktiviteter som kan förbättra tryggheten. Elevernas förslag förs in i ett dokument som kallas klassens kvalitetsrapport och som alla på skolan sedan får del av, exempelvis ledningsgruppen, trygghetsteamet och likabehandlingsgruppen. Därefter beslutas det vilka åtgärder och insatser som ska vidtas. Rektorn uppger att elevernas åsikter påverkar både skolans ordningsregler och skolans plan mot kränkande behandling.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska varje år se till att det upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen). Vidare ska en sådan plan upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad (2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever från samtliga stadier samt lärare från låg- och mellanstadiet uppger vid intervjuer att personalen agerar om elever blir kränkta. Samtliga elever från högstadiet som intervjuats uppger vid intervju att det inte finns någon i deras klasser som utsätts för kränkningar. En elev från högstadiet uppger dock vid intervju att många elever säger taskiga ord men att de bara skojar och en annan elev tillägger att detta är normaliserat för eleverna på högstadiet. Eleverna uppger dock att det inte är normaliserat för lärarna samt att lärarna säger ifrån till elever och ringer hem till elevernas vårdnadshavare om det inträffar. Lärarna kontrollerar också om någon elev blir ledsen när sådant inträffar. Rektorn uppger vid intervju att hon inte känner till någon i personalen som inte ingriper i samband med kränkningar.

Lärare från låg- och mellanstadiet uppger vid intervju att alla fall av kränkande behandling anmäls till rektorn. En av lärarna uppger att incidentrapporteringen har blivit tydligare och att det sker samtal med alla inblandade elever och deras vårdnadshavare senast dagen efter händelsen ifråga. I intervju uppger en lärare på högstadiet att det är svårt att säga om alla kränkningar anmäls men att lärarna ofta talar med varandra om sitt ansvar att anmäla. En annan lärare från högstadiet uppger att när eleven själv säger att det är en kränkning som inträffat så är det klart att personalen anmäler. Rektorn uppger vid intervju att hon inte upplever att kränkningar inte skulle anmälas till henne. Rektorn uppger att hon alltid anmäler inkomna anmälningar om kränkande behandling vidare till huvudmannen.

Lärare från samtliga stadier samt rektorn uppger i olika intervjuer att det görs en utredning i samband med varje anmälan om kränkande behandling.

Rättslig reglering

En personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn som i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan till socialnämnden vid misstanke om att barn far illa

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare från högstadiet och med rektorn framgår att skolan gör orosanmälningar till socialnämnden om personal får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Lärarna och rektorn uppger vid intervjuerna att skolan anmält och haft kontakter med socialtjänsten bland annat angående de elever som utretts på grund av ordningsstörande beteende, olämpligt beteende eller allvarligare förseelse. En speciallärare uppger vid lärarintervjun att socialtjänstens familjerådgivare som är placerade på skolan deltar vid elevhälsans möten. Rektorn uppger vid intervju att vem som helst av personalen på skolan kan göra en anmälan till socialtjänsten. Inför att ett beslut om att anmäla till socialtjänsten fattas kan en diskussion föras med elevhälsan enligt rektorn.

Rättslig reglering

Huvudmannen för verksamheten och den som är anställd i verksamheten, ska på socialnämndens initiativ i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs. Bestämmelser om att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd finns i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen [2001:453]. (29 kap. 13 § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av enhetschefen Anna Bergqvist.

Utredaren Erik Almqvist har varit föredragande i ärendet. I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Gunilla Granstedt medverkat.